

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

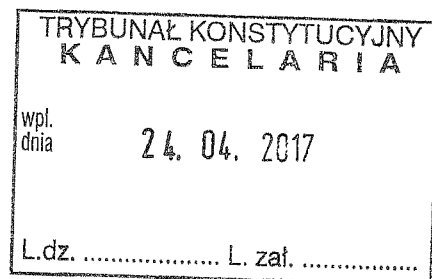
Adam Bodnar

Warszawa, 22/04/2017

VII.715.11.2014.AG

Trybunał Konstytucyjny

Warszawa

sygn. akt K 61/13

Pismo procesowe

Rzecznika Praw Obywatelskich

Na podstawie art. 56 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 2072) **cofam wniosek Rzecznika Praw Obywatelskich** z dnia 6 grudnia 2013 r. o stwierdzenie niezgodności:

- 1) poz. 72, 73, 74 i 75 załącznika nr 3 do ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2011 r. Nr 177, poz. 1054 z późn. zm.) w zw. z art. 41 ust. 2 tej ustawy,
- 2) poz. 32, 33, 34 i 35 załącznika nr 10 do ustawy powołanej w punkcie 1 w w. z art. 41 ust. 2a tej ustawy

w zakresie, w jakim wyłączają stosowanie obniżonych stawek podatku do książek wydawanych w formie cyfrowej i innych publikacji elektronicznych

- z art. 32 w zw. z art. 84 w zw. z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Jednocześnie, na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 1 ustawy o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym, **wnoszę o umorzenie postępowania.**

Uzasadnienie

We wniosku z dnia 6 grudnia 2013 r. Rzecznik Praw Obywatelskich wniósł o stwierdzenie niezgodności z Konstytucją przepisów regulujących wysokość stawek podatku VAT na książki i czasopisma. Zasadniczym problemem podniesionym we wniosku Rzecznika była kwestia zgodności z Konstytucją zróżnicowanych stawek podatku VAT na książki i czasopisma w zależności od tego, czy publikacje te wydawane są w tradycyjnej papierowej formie, czy też w formie elektronicznej. Zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami, wysokość stawki podatku zależy od nośnika, na jakim została utrwalona treść danej publikacji. Obniżona stawka podatku od towarów i usług obejmuje wyłącznie publikacje wydane na nośnikach fizycznych (książki drukowane, ale także np. wydane na płytach CD). Wydawnictwa elektroniczne (tzw. e-booki) obłożone są podstawową, czyli w praktyce wyższą stawką podatkową.

W ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich, takie różnicowanie sytuacji prawnej podmiotów wprowadzających na rynek produkty tożsame co do swojej cechy relewantnej (tj. zawartości intelektualnej) może stanowić naruszenie konstytucyjnej gwarancji równości, przede wszystkim w aspekcie równości podatkowej oraz zasady sprawiedliwości społecznej. Skutkiem naruszenia może być zatem nie tylko gorsza sytuacja ekonomiczna przedsiębiorców, ale także mniejsza dostępność książek i czasopism dla konsumentów, w tym grup konsumentów szczególnie dotkniętych takim zróżnicowaniem.

W swoim wniosku z 6 grudnia 2013 r., a także w kolejnym piśmie procesowym z 19 listopada 2014 r. Rzecznik Praw Obywatelskich wskazywał, że niejednoznaczna pozostawała kwestia oceny zgodności przytoczonych regulacji z prawem Unii Europejskiej. Zakwestionowane przepisy ustawy miały stanowić implementację do prawa polskiego przepisów dyrektywy 2006/112/WE z 28 listopada 2006 r. w sprawie

wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz. Urz. UE L 347 z 11.12.2006, s. 1 ze zm., dalej jako: „dyrektywa 2006/112/WE” albo jako „dyrektywa”), jednak Rzecznik w swoich wystąpieniach podkreślał wątpliwości co do ważności aktów prawa pochodnego UE z zasadą neutralności podatkowej i wskazywał na możliwość zwrócenia się w tej kwestii przez sąd krajowy do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z pytaniem prejudycjalnym.

Trybunał Konstytucyjny w dniu 7 lipca 2015 r., działając na podstawie art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej postanowił zwrócić się z pytaniami prejudycjalnymi do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej dotyczącymi ważności pkt 6 załącznika III do dyrektywy Rady 2006/112/WE oraz art. 98 ust. 2 w zw. z pkt 6 załącznika III do tej dyrektywy. W szczególności drugie zadane pytanie prejudycjalne dotyczyło kwestii naruszenia przez art. 98 ust. 2 dyrektywy 2006/112/WE w zw. z pkt 6 załącznika III do dyrektywy zasady neutralności podatkowej w zakresie, w jakim wyłącza stosowanie obniżonych stawek do książek wydawanych w formie cyfrowej i innych publikacji elektronicznych.

Trybunał Sprawiedliwości w dniu 7 marca 2017 r. wydał wyrok, w którym odpowiedział na pytania prejudycjalne Trybunału Konstytucyjnego (sprawa C-390/15) stwierdzając, że analiza pytań prejudycjalnych nie wykazała żadnego elementu mogącego wpłynąć na ważność pkt 6 załącznika III do dyrektywy 2006/112 lub art. 98 ust. 2 tej dyrektywy w związku z punktem 6 załącznika III do niej. Należy podkreślić, że TSUE odniósł się przy tym do zgodności przepisów, których ważność zbudziła wątpliwość TK z zasadą neutralności podatkowej, a co za tym idzie zasadą równego traktowania ustanowioną w art. 20 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej.

Rzecznik Praw Obywatelskich przyjmuje stanowisko Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej do wiadomości. Jednocześnie jednak wskazuje, że wyrok TSUE dotyczy w istocie wyłącznie problemu opodatkowania książek elektronicznych (cyfrowych), a nie „innych publikacji elektronicznych” (por. pkt 38 wyroku TSUE w sprawie C-390/15). TSUE nie rozwiązał zatem wszystkich istniejących w sprawie wątpliwości co do ważności aktów prawa pochodnego UE.

Nadal aktualna pozostaje zatem argumentacja RPO dotycząca niezgodności zakwestionowanych przepisów ustawy z Konstytucją w zakresie, w jakim dotyczy publikacji elektronicznych innych niż książki.

Ponadto, Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej jako element uzasadniający odmienne traktowanie dwóch podobnych sytuacji wskazał na konieczność poddania usług świadczonych drogą elektroniczną jasnym, prostym i jednolitym regułom (pkt 57 wyroku w sprawie C-390/15). Rzecznik Praw Obywatelskich podziela w pełni to stanowisko i nie ma wątpliwości, że prawo musi cechować się względną stabilnością i niezmiennością, tak by jego stosowanie było możliwe do przewidzenia przez podatników i umożliwiało im planowanie ich działalności. Zapewnieniu pewności, stałości i stabilności służą powszechnie stosowane techniki prawodawstwa podatkowego, które pozwalają na zabezpieczenie możliwości rozporządzania przez podatników swoimi interesami przy uwzględnieniu regulacji podatkowych opublikowanych i znanych im jeszcze przed rozpoczęciem roku podatkowego. Jednocześnie umożliwiają one prawodawcy wprowadzanie niezbędnych zmian w systemie podatkowym, tak by efektywnie i z poszanowaniem konstytucyjnych standardów realizować jego cele.

Dlatego też Rzecznik z satysfakcją powziął wiadomość, która pojawiła się już po wszczęciu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej i przeprowadzeniu rozprawy w TSUE, o przedłożeniu przez Komisję wniosku dotyczącego dyrektywy Rady zmieniającej dyrektywę 2006/112/WE w odniesieniu do stawek podatku od wartości dodanej stosowanego do książek, gazet i czasopism (projekt Komisji Europejskiej z 1 grudnia 2016 r., COM(2016) 758 final). Projekt ten zapowiedziany został w komunikacie Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady i Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego dotyczącym planu działania w sprawie VAT (zob. COM(2016) 148 final). W uzasadnieniu do wniosku Komisja wskazuje w szczególności, że „mimo że istnieją różnice między publikacjami drukowanymi i publikacjami elektronicznymi pod względem formatu, oba rodzaje publikacji oferują taką samą treść czytelniczą dla nabywców”, co w swej istocie pokrywa się z argumentacją przedstawioną przez RPO w trakcie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym w sprawie K 61/13. Rzecznik Praw Obywatelskich

wyraża zatem głęboką nadzieję, że zmiany te zostaną szybko uchwalone przez organy Unii Europejskiej.

Z tego też względu Rzecznik Praw Obywatelskich, biorąc pod uwagę trwające prace prawodawcze w Unii Europejskiej prowadzące do zmiany systemu prawnego w kierunku możliwości wprowadzenia stawki obniżonej VAT również na produkty cyfrowe, wnosi jak na wstępie.

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'K. Pod'.